Valiokunnan lausunto SuVL 6/2018 vp– U 8/2017 vp

Suuri valiokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi energiaunionin hallintomallista

Valtioneuvostolle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvosto on toimittanut eduskunnalle perustuslain 96 §:n mukaisen jatkokirjelmän UJ 12/2018 vp - U 8/2017 vp ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi energiaunionin hallintomalliasetukseksi.

Lausunnot

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:
- talousvaliokunta TaVL 28/2018 vp
- ympäristövaliokunta YmVL 19/2018 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- ylijohtaja Riku Huttunen, työ- ja elinkeinoministeriö
- erityisasiantuntija Harri Hillamo, työ- ja elinkeinoministeriö

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ / JATKOKIRJELMÄ

Neuvottelutilanne

Komissio antoi ehdotuksen hallintomalliasetukseksi 30.11.2016 osana puhtaan energian pakettia. Neuvoston yleisnäkemys saavutettiin 18.12.2017. Euroopan parlamentti äänesti muutosehdotuksistaan 17.1.2018.

Osapuolten näkemykset ilmenevät valtioneuvoston jatkokirjelmästä UJ 12/2018 vp - U 8/2017 vp.

Valmis
5.0

Hallintomallista on käyty kolmikantaneuvotteluja kevätkaudella 2018. Puheenjohtajamaa Bulgarian tavoite on saavuttaa sopu kolmikantaneuvotteluissa kesäkuun lopussa 2018 päättyvällä puheenjohtajuuskaudellaan.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvoston kanta on esitetty eduskunnalle 2. helmikuuta 2017 toimitetussa kirjelmässä (U 8/2017 vp). Tässä muistiossa täydennetään ja täsmennetään valtioneuvoston kantoja vastaamaan asetusehdotuksesta käytävien neuvottelujen nykytilannetta.

Parlamentin esittämän kaavan, jolla määritettäisiin uusiutuvan energian osuus eri jäsenvaltioille, vaikutuksia Suomen uusiutuvan energian tavoitteen tasoon on kuvattu uusiutuvan energian direktiivistä tehdyssä U-jatkokirjelmässä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kaavaan tehdään RED II -jatkokirjeessä kuvattuja muutoksia tai vähintään voidaan ottaa huomioon hallintomalliasetuksen 5 artiklassa mainitut kansalliset olosuhteet komission arvioidessa kunkin jäsenvaltion uusiutuvan energian osuuden riittävyyttä.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jäsenvaltion ennen vuotta 2020 tehdyt toimet otettaisiin huomioon uusiutuvan energian lisäämisessä. Tämän vuoksi valtioneuvosto katsoo, että hallintomallin artiklassa varhaisiin uusiutuvan energian edistämisen toimiin olisi tärkeää lukea toimet jaksolta 2005-2020 tai vähintään usean vuoden ajalta ennen vuotta 2020. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että varhaiset toimet osana artiklan 5(d) kriteeristöä otettaisiin huomioon myös laskentakaavassa.

Valtioneuvosto katsoo, että ohjeellinen kaava tulisi sisällyttää ensisijaisesti hallintomalliasetukseen. Valtioneuvosto voi kuitenkin osana kokonaisratkaisua hyväksyä kaavan sisällyttämisen RED II -direktiivin liitteeksi, jos direktiivistä ilmenee selkeästi sen ohjeellinen luonne. Kaava tulisi ottaa käyttöön ainoastaan tilanteessa, jossa hallintomalliasetuksen mukaiset kansalliset ilmasto- ja energiasuunnitelmat eivät yhteisesti ole saavuttamassa EU:n uusiutuvan energian tavoitetta.

Energiatehokkuuden osalta valtioneuvosto kannattaa sitä, että komissio antaa suosituksia energiatehokkuustavoitteen tarkistamiseksi niille jäsenvaltioille, joilla näyttäisi oleva energiansäästöpotentiaalia jäljellä, jos nämä toimet eivät riitä niin sen jälkeen ehdotettaisi unionin yhteisiä toimia.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että hallintomalliasetuksella ei kohtuuttomasti lisätä hallinnollista taakkaa, varsinkin kun asetusluonnoksen tarkoituksena on ollut erilaisten nykyisten raportointien muuttaminen suoraviivaisemmiksi ja kevyemmiksi. Valtioneuvosto voi kuitenkin osana kokonaisratkaisua ja energiaunionin toimeenpanoa hyväksyä hallinnollisen taakan kohtuullisen lisääntymisen.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Suuri valiokunta yhtyy valtioneuvoston jatkokirjelmässä täsmennettyyn ja tarkennettuun kantaan Suomelle keskeisistä neuvottelukysymyksistä ja neuvotteluvarasta kiinnittäen huomiota ta-

lousvaliokunnan (TaVL 28/2018 vp) ja ympäristövaliokunnan (YmVL 19/2018 vp) lausunnoissa esitettyihin huomioihin.

Suuren valiokunnan saaman selityksen mukaan keskeisin neuvottelukysymys koskee laskentamenetelmää, jonka perustella jäsenvaltiolle laskettaisiin kansalliset uusiutuvan energian tavoitteet tilanteessa, jossa EU ei ole saavuttamassa yhteisiä 2030 vuoden uusiutuvan energian tavoitteita.

Lausunnossaan SuVL 5/2018 vp - UJ 14/2018 vp (uusiutuvan energian direktiivi) esitetyin perustein ja reunaehdoin valiokunta katsoo, ettei EU-lainsäädäntöön sisällytettävää kriteeristöä tule laatia sitovaan, vaan ohjeelliseen muotoon riittävän joustavuuden ja kansallisten olosuhteiden huomioon ottamisen varmistamiseksi. Lisäksi on tärkeätä, että Euroopan parlamentin esittämien kriteerien lisäksi muita uusiutuvan energian kehitykselle relevantteja olosuhteita voidaan ottaa huomioon kansallisten uusiutuvan energian osuuksien laskennassa.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Suuri valiokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Valiokunnan lausunto SuVL 6/2018 vp

Helsingissä 6.6.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Arto Satonen kok
varapuheenjohtaja Maria Lohela sin
2. varapuheenjohtaja Tytti Tuppurainen sd
jäsen Touko Aalto vihr
jäsen Sirkka-Liisa Anttila kesk
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Jukka Gustafsson sd
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Kimmo Kivelä sin
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
varajäsen Ari Jalonen sin
varajäsen Anne Kalmari kesk
varajäsen Riitta Myller sd
varajäsen Arto Pirttilahti kesk
varajäsen Ville Tavio ps
varajäsen Raija Vahasalo kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Anna Sorto